

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ КРИМСЬКОГО ПРИЗОВНИКА

Залучення окупаційною владою мешканців Криму до бойових дій в Україні

Regional
Centre for
Human Rights

Призов на «строкову військову службу»/військові збори, мобілізація населення Криму для ведення бойових дій проти України є **воєнним злочином (ст. 8(2)(a)(v) Римського Статуту)**!

Що робити призовнику?

Ситуація патова.

З одного боку воювати проти України, з іншого - кримінальна відповідальність з боку РФ за ухилення. Ми вважаємо, що негативні наслідки від участі в бойових діях проти України значно переважають можливі наслідки кримінальної відповідальності з боку РФ.

Рекомендуємо:

- 1) Уникайте отримання особисто відповідних повісток та дзвінків з рос.воєнкоматів;
- 2) Замініть свій номер телефону/тимчасово припиніть його використання, якщо він може бути відомий окупаційній владі;
- 3) Тимчасово змініть своє місце проживання в Криму та не повідомляйте про нього в будь-який спосіб;
- 4) Якщо Ви все ж вийшли на зв'язок із окупаційною владою, не відмовляйтеся прямо від виконання "військового обов'язку", а сформулюйте обґрунтування причин незалежних від Вас, чому Ви не можете виконувати обов'язок (наприклад позитивний тест на COVID-19 у Вас або Ваших родичів);
- 5) Майте на увазі, що окупаційна влада скоріше за все не повідомить Вас прямо про дійсну причину виклику. Російських військовослужбовців часто повідомляють про залучення у "військові навчання".
- 6) Звертайте увагу на підстави звільнення та відстрочки від служби¹:
  - a) непридатність за станом здоров'я;
  - b) статус сина або рідного брата особи, яка проходила військову службу та загинула (призов)
  - c) постійний догляд за близькими з неналежним станом здоров'я (заключення медико-соціальної експертизи, I група інвалідності) за відсутності інших осіб, які можуть це робити;
  - d) статус опікуна чи піклувальника щодо неповнолітніх сестер та братів;
  - e) виховання дитини без матері (призов);
  - f) наявність двох або більше дітей (призов);
  - g) навчання на денній формі в закладах освіти (призов/збори) та денно-заочній формі (збори);
  - h) педагогічні працівники освітніх організацій (збори)
  - i) наявність дитини-інваліда до 3 років (призов);
  - j) наявність дитини та вагітної дружини із строком вагітності понад 22 тижні;
  - k) утримання чотирьох і більше дітей до 16 років (мобілізація);
  - l) утримання та виховання без матері однієї та більше дітей до 16 років (мобілізація);

¹ ст. 23-24, 55 Федерального закону від 28.03.1998 N 53-ФЗ, ст. 18 Федерального закону від 26.02.1997 № 31-ФЗ

- m) наявність дружини із строком вагітності понад 22 тижні та утримання трьох дітей до 16 років (мобілізація) тощо.
- 7) Спробуйте придбати/отримати відповідну довідку про один із статусів;
  - 8) У випадку, якщо все ж таки особу було залучено до агресії проти України, відмовляйтесь від виконання наказів на підставі ст. 42 КК РФ².

Як зафіксувати факт вчинення воєнного злочину?

- 1) Нехай Ваші близькі або знайомі спробують отримати відповідну повістку, розпорядження чи інший документ щодо виклику Вас для виконання “військового обов’язку”;
- 2) Якщо відповідні особи прийшли до Вас в будинок, спробуйте зняти на відео процедуру вручення (якщо це можливо) та попросіть документи уповноважених осіб для їх фіксації. Без документів не приймайте будь-які документи.
- 3) Під час отримання виклику не повідомляйте місце проживання та місце знаходження особи, щодо якої здійснюється виклик. Не стверджуйте, що ця особа проживає разом з Вами.
- 4) Сфотографуйте вказані документи;
- 5) Якщо інформація надається за допомогою телефонного дзвінка, то спробуйте записати розмову. За можливості, зафіксуйте ПІБ та статус особи, яка здійснює дзвінок;
- 6) Зробіть скріншоти смс-повідомлень, які можуть надходити на Ваш контактний номер щодо виклику для виконання “військового обов’язку”, якщо Ви не змогли уникнути його отримання;
- 7) Якщо Вашого близького таки залучили до участі в бойових діях проти України, сформууйте електронне звернення на адресу Президента РФ³ та Уряду РФ⁴. У ньому згадайте про таке:
  - a) збройна агресія проти України є злочином за міжнародним правом⁵;
  - b) залучення Ваших близьких до бойових дій в Україні є воєнним злочином;
  - c) військовослужбовці не зобов’язані виконувати злочинні накази;
  - d) попросіть надати інформацію щодо місця дислокації Вашого близького, військової частини, підрозділу тощо та поставлені задачі, в яких бере участь Ваш близький.
- 8) Зафіксуйте за допомогою скріншотів факт подачі звернення та його текст;
- 9) Подайте заяву про вчинення кримінального правопорушення за ст. 438 КК України в електронному порядку до Прокуратури Автономної Республіки Крим та міста Севастополь на електронну пошту zvern01@ark.gp.gov.ua як примушування цивільного населення до участі в бойових діях проти власної держави та збройних сил. До заяви долучіть отримані докази та Ваш паспортний документ.
- 10) Передайте отримані фото, відео, скріншоти та Ваші особисті контактні дані та дані особи, яку намагаються залучити в збройний конфлікт проти України, на пошту WarcrimeSOS.UA@gmail.com та office@rchr.org.ua; Пізніше також направте відповіді від Президента РФ та Уряду РФ.

---

² Це найбільш ймовірно призведе до кримінального провадження проти Вас в РФ

³ <http://letters.kremlin.ru/letters/send>

⁴ <http://services.government.ru/letters/>

⁵ Такі тези можуть нести безпекові ризики виходячи з неможливості передбачати дії окупанта РФ